

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Nader Verslag der Zitting van Donderdag den 27. Maart, betreffende het ontwerp van wet, houdende veranderingen in het tarief van in- en uitgaande regten.

De heeren Bijleveld, Weerts, van Toulon, Lancker, Beelaerts van Blokland en van Alphen, die allen adviſen in de landtaal hebben uitgebragt, hebben de wet beſtrede[n]; zij hebben daaruit eene ſtrekking gevonden tot verwiĳering van het ſtelſel van matige regten en van vrijen handel, bij de wet van 12 Julij 1821 aangenomen, een ſtelſel tevens gegrond op beſcherming der inlandsche nijverheid en gelijkmatigheid in het dragen der lasten van den Maat; een ſtelſel, waarvan men de heilzaamſte gevolgen heeft gezien, dat de jaarlijkſche deſicite, welke de grondweten van den ſtaat dreigden te doen inſtoorten, heeft doen ophouden, en in plaats van dezelve een aanzienlijk batic saldo voor de Rijks ſchatkist heeft opgeleverd; een ſtelſel hetwelk de belangen van alle ingezetenen en van alle ſtanden, op de meeſt voldoende wijze, doet overeenstemmen en bevordert, en waaraan men zich dus met de meeſte getrouwheid behoort vast te houden. Van dat heilzame ſtelſel, zeggen zij, is men, van tijd tot tijd, afgeweken door de wiĳzigingen, welke men in het tarief van regten van 26 Augustus 1822, op dat ſtelſel gegrond, heeft voorgedragen, en men wijkt er nu, op nieuw, van af, daar men in het aangeboden ontwerp weder verhoging van regten aantrift, voornamelijk op de *manufacturen, lijnwaden en ſtoffen van katoen* en op den *wijn*, die van de landzijde wordt ingevoerd.

Wat de *witte katoenen ſtoffen* betreft, merkt men aan, dat de inkomende regten van f 60 à f 70, op f 85 zijn gebragt voor de 100 ponden; en ten aanzien van de gedrukte katoenen blijft, niettegenſtaande het regt van f 120 tot op 100 is verminderd, nog steeds eene verhoging bestaan buiten alle evenredigheid tot de waarde der goederen; want op de beste ſoorten bedraagt het inkomend regt f 10 à 11 ten honderd van de waarde; en bij de gemeenste ſoorten f 20 à 25 ten honderd, terwijl bij de grondwet van ons financieel ſtelſel, de wet van 12 Julij 1821, het maximum van inkomende regten op slechts 6 ten honderd van de waarde was bepaald geworden.

Met opzigt tot den *wijn*, die van de landzijde wordt ingevoerd, is de verhoging zonnelijk: want volgens het tarief van 1822 bedraagt het inkomend regt op den wijn, op fust, het vat 10 cents; en op flesschen van 16 of meer op het vat, de 100 flesschen f 5, terwijl nu wordt voorgesteld een regt van f 3:10 voor het vat, op fust, en van f 8 voor de 100 flesschen, die van de landzijde zullen worden ingevoerd. (er is geene verandering gemaakt in het regt op den wijn uit zee ingebracht). De heer Bijleveld merkt ook nog aan, dat de *kanten en tullen te zwaar* belast zijn, en dat men daardoor de deur openſtelt voor den smokkelhandel. Hij beveelt aan de aandacht van de regering aan het regt op de *patenten* en op het *gemaal*, voor een volgend jaar.

De heer *Matechul* klaagt voornamelijk over de ongelijkheid, welke, door de verhoging van het regt op den wijn, ontstaan zal tusschen de ingezetenen van het koninkrijk, met opzigt tot het dragen in de lasten.

De heer de *Stassart* zoude wenschen dat er bij het ministerie van binnenlandsche zaken een raad van koophandel wierd opgericht, en dat, bij den tegenwoordigen bloei van onze drukkerijen, die aan degeleerde wereld zoo vele belangrijke werken leveren, als daar zijn die van *Biffon, Laccède* en de *KERKADERS*, de regten op den uitvoer, welke thans zijn f 5 van de 100 pond, geheel wierden afgeſchaft.

De heer van den *Hobe* wilde dat men een meer beſchermend ſtelſel voor den landbouw en de nijverheid aannam, en dat men in dit opzigt het ſtelſel van onze *Francia* en *Engelsche* naburen volgde; hij gelooft dat onze branders zich niet even veel voordeel van de inlandsche rogge kunnen bedienen als van de buitenlandſche; dat zulks door proeven, welke men genomen heeft, is bewezen geworden.

De heer van *Sijtsama* wenschte, dat het regt van uitvoer op de *boter* en *kaas* wierd afgeſchaft.

De heer de *Langhe* brengt zwaarigheden in tegen het regt van uitvoer op het vlas. Behalve deze beide artikels, waarvan in het ontwerp geene melding is gemaakt, heeft nog de heer *Beelaerts*, die de aanmerking van den heer de *Langhe* wegens het regt op den uitvoer van het vlas ondersteund heeft, zoo wel als die van den heer van *Sijtsama*, omtrent de *boter* en de *kaas*, aan de aandacht der regering aanbevolen het regt op de *suikers*, waartomtrent wiĳzigingen behooren te worden gemaakt, ten einde onze raffinaderijen de mededinging tegen de *Engelsche* zoude kunnen uithouden.

De heer de *Brouckere* ziet ſtrijdige belangen van de kooplieden en van de fabrikanten in *katoenen lijnwaden*, ſtrijdige verzekeringen van weerszijden, waartomtrent door het gouvernement geene voldoende oplossing wordt gegeven en waarover hij dus in het onderzoek blijft, zoodat hij de verhoging van regten op dat artikel niet kan aannemen. Na nog eenige aanmerkingen over het inkomend regt op voorwerpen, waarvan men in de ſcheikunde gebruik maakt, te hebben voorgedragen, en welk regt niet bevestigd wordt zoo als het behoorde, vestigt hij de aandacht der kamer inzonderheid op het onlang genomen beſluit der regering, waardoor de middelen van inlandsch vervoer (de tolgeden op de groote wegen) bezwaard worden. Hij vraagt of zulks zonder eenige *wetbepaling* kan plaats hebben, hij toont de nadeelige ſtrekking van dat beſluit aan en verlangt dezelfs intrekking.

De heeren *Fallon*, *Claessens-Moris*, *Barthelemy* en *Serruys* hebben zich voor de aanneming der wet verklaard, omdat zij daarin eene beſcherming vinden voor de inlandsche nijverheid en den landbouw.

Z. *Ecc.* de minister van binnenlandsche zaken, met de verdediging der wet belast, kwijt zich van die taak in de *Fransche* taal.

De wet vervolgens aan de hoofdelijke ſtemming onderworpen zijnde geworden, is met 53 stemmen tegen 37 aangenomen, en zal aan de Eerste Kamer worden gezonden.

Zijhien de namen der leden, die tegen de wet hebben gestemd: van *Hoes*, *Corver-Hoof*, *Byleveld*, van de *Kastele*, *Weerts*, van de *Poll*, van *Wickevoort-Crommelin*, *Lancker*, *Goekinga*, *Rangens*, *G. G. Clifford*, van *Utenhove*, van *Randwyk*, de *Brouckere*, *Dedel*, *Keſel de Schipper*, *Donkar-Curitus*, *Boddaert*, *Dyckmeester*, van

Asch van Wyck, van *Toulon*, van de *Spiegel*, *Backer*; *G. Clifford*, *Fookema*, van *Alphen*, van *Bommel*, *Repelaer*, van *Brakell*. *Geelhand della Faille*, *Jarges*, *Belaerts* van *Blokland*, *Sandberg*, *Warin*, van *Lynden* van *Hoewelaken*, *Collet* van *Mercury* van *Heinenoord* en *Fabry-Longré*.

FRANKFORT, den 29. Maart.

De Oostenrijksche regering heeft tijdingen uit Konstantinopel tot den 25. Februarij laten bekend maken. Bij dezelve wordt het bekrachtigen der overeenkomsten met Spanje, Napels en Denemarken, nopens de vaart op de Zwarte Zee, aangenomen als een bewijs, dat de Porte de trakaten wel wil vervullen. Ook verscheidene Oostenrijksche schepen hebben firmans tot de doorvaart van den Bosphorus ontvangen. Men erkent echter, dat de vervolgingen tegen de Katholieke Armeniers nog niet geheel hebben opgehouden. — De Oostenrijksche internuncius is van eene ernstige ziekte hersteld.

— De Porte heeft het plan opgegeven, om de Dardanellen door kettingen af te sluiten. Zij zal dit door eene drievoudige rij van schepen trachten te doen.

— Berigten uit de hoofdstad van Moldavie melden, dat er groote bewegingen bij de Russische armee plaats hebben, en dat Keizer Nicolaas in de maand April bij het leger verwacht wordt.

De jongste officiële tijdingen uit Smyrna melden, dat de admirals der verbondene mogendheden drie oorlogsschepen ter beschikking van den graaf *Capo d'Isirias*, president van Griekenland, gesteld hebben.

LONDEN, den 26. Maart.

Op eene daaromtrent in het Lagerhuis gedane vraag, heeft de graaf *Dudley*, minister van buitenlandſche zaken, geantwoord, dat Rusland voornemens heeft aan den dag gelogd, welke weinig hoop op het behoud van den vrede tusschen hetzelve en de Porte overlaten. Intusschen is er, volgens verackering van den minister *Peel*, tot heden geene formele oorlogsverklaring door Rusland uitgegeven. Van zijne zijde, zal het Britsche gouvernement, gelijk dezelfde minister betuigde, alles aanwenden ter uitvoering van het traktaat van 6 Julij.

PARYS, den 27. Maart.

In de zitting van de kamer der afgevaardigden van eergisteren heeft de minister van binnenlandsche zaken voorgedragen een ontwerp van wet, nopens de jaarlijkſche herziening van de kiezerlijſten, hetwelk de strekking zal moeten hebben om de misbruiken in het opmaken dezer lijſten te doen ophouden.

— De commissie tot onderzoek van het voorstel der heeren *Benjamin Constant* en *Dupin*, om de intrekking der wet, waarbij de tijdelijke invoering der censuur wordt toegelaten, bij den Koning te verzoeken, heeft zich met zeven tegen twee stemmen tegen dit voorstel verklaard. De meerderheid ſchijnt begrepen te hebben, dat dit onderwerp beter te pas komt bij eene nieuwe wet over de drukpers, welke men verwacht kan.

— Door de telegraaf heeft men berigten uit Lissabon van den 16. dezer. Het ministerie heeft daarvan hoofdzakelijk het volgende laten bekend maken: — Een groot aantal Portugezen haast zich om het land te verlaten, zelfs zonder paſpoorten. De verlichte stand te Lissabon ſchijnt voor het behoud der constitutie te zijn; het gepeupel wil eene alleenheerschenle regering. Men spreekt van een oproer in eenige dorpen. Openlijk is de regeringsvorm echter nog niet veranderd.

Intusschen blijkt ook niets verder van de verklaring, welke don *Miguel* zou hebben gedaan, dat hij naar de grondwet zou regeren. Hij heeft wel in een beſluit de constitutie aangehaald; maar dit beſluit ſtrekt op de kamer der afgevaardigden te ontbinden. Voor het overige ſchijnt de prins zich naar den wensch van het graafw te ſchikken. De berigten uit Lissabon van den 16. dezer, welke tver Londen ontvangen zijn, geven dit genoegzaam te verstaan. De menigte is geweldig tegen de Engelschen opgeruid en de infant don *Miguel* heeft zich ook niet ontrouwen, zich zeer onbehouwen tegen den Engelschen generaal *Clinton* uit te laten. Als eene ſoort van wederwraak zal men wellicht betem aanmerken, dat sir *William Hoste* geweigerd heeft eene doos met edelgesteenten bezet aan te nemen, welke de infant hem als een geschenk had laten aanbieden, daar hij bevelhebber was van de pakketboot, waarmede de infant van Engeland naar Portugal is overgebragt. Sir *Hoste* heeft, zegt men, den infant laten weten, dat hij in dienst van Z. Br. M. is geweest en de infant das volstrekt geene verplichting jegens hem had. — De Koninginne-moeder ſchijnt buitengemeen wraakgierig te zijn. Men verzekert, dat zij verklaard heeft, niet te zullen rusten alvorens de hoofden van een aantal constitutionnelen gevallen waren.

Voorloopig heeft de infant don *Miguel* alle militaire kommandanten en alle gouverneurs der provincien afgezet.

— Het ministeriele dagblad meldt, dat de Fransche troepen vooreerst Spanje nog niet verlaten zullen.

BRUSSEL, den 29. Maart.

De vervolging tegen het tijdschrift den *Argus* wordt steeds voortgezet. Nu is weder de heer *Bellet*, een jong letterkundige, in hechtenis genomen. — Uit Oudenaarde wordt den 27. dezer gemeld, dat een gedeelte van den Kerselaar-Berg, in de nabijheid der vestingwerken, ingestort is. Een gedeelte van den berg, hetwelk de glacis van de vesting uitmaakt, is losgeraakt, waardoor eene soort van afgrond is ontstaan. Tusschen

de vesting en de stad is eene oppervlakte gronds van meer dan dertig duizend vierkante ellen van plaats veranderd. Men schrijft dit voorval algemeen toe aan de laatste aardbeving.

De kolonel Rottiers zal een werk uitgeven, hetwelk den titel zal hebben van *Reiswijzer van Tiflis naar Konstantinopel, langs de Zwarte Zee*. Dit werk is op de plaatsen zelf vervaardigd.

LUIK, den 29. Maart.

Een gedeelte der steenkolen-mijn te Seraing van de heeren Cockerill en Comp. is ingestort ten gevolge eener ontplofing, veroorzaakt doordien het gas-vuur gevat heeft. Op welke wijze dit gebeurd is, weet men niet. Van de vijf en zeventig personen, die in de mijn werkten, zijn er negen en dertig overgebleven; acht en twintig hunner waren vaders van huisgezinnen. Twaalf andere arbeiders zijn uit eenen loop gehaald, waar de lucht niet meer kon doordringen. Met veel moeite zijn acht hunner weder bijgebracht; de vier overige zijn onder het lijden bezweken.

GRAVENHAGE, den 28. Maart.

Men zegt dat de sluiting van de zitting der Staten-Generaal plaats zal hebben op aanstaanden Maandag of Dingsdag.

Z. K. H. de Prins van Oranje is naar Petersburg vertrokken.

TIEL, den 24. Maart.

Heden namiddag te vijf ure ontstond allier een zwaar onweder, vergezeld met hagel en sneeuw, hetwelk, hoewel het boven de stad scheen te zijn, alhier geene schade veroorzaakte; doch in het naburige dorp Kerk-Avezaath sloeg de bliksem in den toren, zoo dat men al spoedig de vlam van alle kanten uit denzelfden zag stijgen, en men voor het ergste moest vreezen, dewijl de toren zeer spits en vrij hoog, dus moeilijk te bereiken is. Gelukkig echter kwam een leijendekker uit Tiel met name H. van der Linden daar heen, die niet alleen den brand het eerst ontdekte, maar zich aanhield om te trachten denzelfden te blussen; hetwelk niet dan met groot levensgevaar kon geschieden. Dadelijk begaf hij zich tot boven aan het spits en had het geluk den brand nog al spoedig meester te worden zoo dat de schade zich alleen tot de eerste zoldering bepaald heeft. Onder de genen die, bij deze gelegenheid, tegenwoordigheids van geest met ijverig hulpbetoon aan den dag legden, verdienen vooral de heeren M. Versteeg en notaris T. van Everdingen genoemd te worden, benevens een timmerman uit Avezaath, met name G. van Alphen. Ook hebben de brandspuiten van Zoelen, Tiel en Buron niet weinig medegewerkt tot blussing van den brand, die men des avonds te acht ure geheel en al meester was.

Mengelwerk.

OVER DE AFSCHAFFING DER DOODSTRAF.

Ik houde het daarvoor, dat eene Courant een allergeenstschikt blad is, om te handelen over een onderwerp van zoo grooten omvang en zoo ingewikkeld aard als de vraag is, of men de doodstraf al dan niet moet behouden? Deze vraag liet zich nooit, en laat zich thans minder dan ooit, beantwoorden door eenige los daar heen geworpene aanmerkingen, hoedanige men alleen in een nieuwspaper plaatsen kan. Toen ik, dien onvernünftend, zag, dat iemand, die zich PHILODIKUS teekent, het gepraag had, dit onderwerp in eene Courant te behandelen, ontstond dadelijk bij mij het vermoeden, dat die schrijver niet op de hoogte van zijn onderwerp was. Dit vermoeden heeft zich, bij het lezen van zijn opstel, sterker bevestigd, dan ik zelf had gedacht: want ik bevond, dat de man niet anders voor den dag brengt, dan hetgene reeds van overlang is wederlegd; niet door bondige redenering alleen; maar ook door daadzakelijke bewijzen, die meer afdoen dan alle redenering; dat hij voorts, als of de werken van LUCAS en DUPETIAUX niet in de wereld waren, stelt en verzekert, waarvan het tegendeel uit die werken op het overtuigendst blijkt; voorts, dat hij den geheelen staat van de kwestie, zoo als die tegenwoordig geworden is, niet eens kent; en eindelijk, dat hij zich, ten ter verdediging van zijn gevoelen en ter refutatie van andersdenkenden, bedient van argumenten, die in het absurde en bespottelijke uitloopen.

Het spreekt van zelf, dat, als men zoo grove gebreken in een opstel waarneemt, men weinig noodzakelijkheid en nog minder lust vindt, om het te wedspreken. Maar als men ontdeeken moet, dat dit zelfde opstel, omdat het in harmonie is met vooroordeelen, welke velen, van der jeugd af, hebben ontvangen, en omdat velen niet in de gelegenheid waren om te lezen, wat hier gelezen moet worden; als men, zeg ik, om deze redenen, moet merken, dat dit zelfde opstel bijval vindt bij lieden, wier verstand en hart en opleiding en stand in de maatschappij hun de geschiktheid geven tot meer menselijke indrukken; dan wordt het pligt, om het woord der tegenspraak niet te sparen en te beproeven, om ook door middel van een dagblad, eene poging te doen, om den ontvangen verkeerd indruk uit te wischen. Hiertoe moge dienen hetgene ik, met de werken van LUCAS en DUPETIAUX voor mij, denk mede te deelen. Het zal mij hierbij onnoodig dan, bepalen bij het woordelijk overnemen van een of ander door deze schrijvers gezegd, zonder te vreezen, dat een van hen mij daarvoor als letterdief zal aanklagen, zoo als de heer G. ASSER den laaisten deed, die echter aan hem geene andere reden van klagen gaf, dan die, welke elke schrijver krijgt, die zich gewaagd heeft om aan een onderwerp, hetwelk hij niet in den grond kent, ligt eindigt met, door zijnen tegenspreker, in zijne naaktheid ten toon gesteld te worden.

Voor het tegenwoordige zal ik mij met PHILODIKUS uitsluitend bezig houden, om te doen zien; dat, zoo het mogelijk geacht konde worden, de doodstraf te verdedigen; deze taak siecht zoude zijn toevertrouwd aan hem, die ons, in dit zijn opstel, in goeden ernst, dingen voorhoudt, van welke alleen hij zelf niet merkt, dat hij in het ongenemde loopen.

1. Hij redeneert uit de Heilige Schrift, bepaaldelijk uit Gen. IX: 6. Op de Mozaïsche wet wil hij zich niet beroepen, omdat die grootendeels lokaal is. Maar, in de aangetogene plaats zegt hij, dat God, aan « het overschot van het uit den vloed ontkomen menschedom de wet heeft gegeven: *wie bloed vergiet, diens bloed zal weder vergoten worden.* » En deze wet, vermeent hij, blijft als eene algemeene wet, door God zelven gegeven aan het menschedom; voor ons ook verbindend. — Wie is er, dien dit bewijs niet treft? Met hetzelfde alleen schijnt de zaak beslist! Jammer maar, dat de schrijver heeft vergeten het voorgaande vijfde vers te lezen, als wanneer hij zoude gezien hebben, dat daar hetzelfde wordt bepaald ten aanzien van de dieren, door welchen iemand gedood wordt, waaruit dan ook bij de oudste volken algemeen is ontstaan het gebruik, om zulke dieren met minder of meerder plegtigheid te doden; gelijk ook onder anderen, bepaalde, dat zulk een dier moest worden gesteed. Laat ons nu, op de wijze van PHILODIKUS redeneren uit dit vijfde vers, zoo als hij uit het zesde geredeneerd heeft. « Hier hebben wij eene wet, gegeven door God zelven; niet aan een « bijzonder volk; maar aan het overschot van het uit den vloed ontkomen menschedom, en volgens deze wet moet een stier of os, die zijn geleider dood stoot; moet het paard, dat den stalknecht dood slaat — ter dood gebragt worden. » Zal dan niet elk een (PHILODIKUS niet uitgezonderd) ons verwonderd aanzien en ons zeggen, dat dit rai-

sonnement niet doorgaat? En ondertusschen, het rust op denzelfden grondslag, waarop zijne redenering voor het behouden der doodstraf rust, en staat met deze, in alle deelen, volmaakt gelijk! Indien het goddelijke gebod, hier voor handen, ons verpligt, om hem te doden, die een ander gedood heeft; zoo verpligt hetzelfde even zeer, om het dier te doden, dat eenen mensch gedood heeft. De oude volken waren hier wijzer en gehoorzamer dan de lateren, en het wordt raadzaam, om hoe eer hoe beter, terug te keeren tot het oude gebruik en te executeeren ten doode, volgens deze goddelijke wet, gegeven aan het ganse menschedom, — zoo wel dieren als menschen, die eenen mensch hebben gedood!!!

2. Niet meer geluk heeft PHILODIKUS met een ander argument. Hij verzekert, dat, « de zachte christelijke leer, de wettigheid der doodstraf ten onduubelzinnigste erkent. » En om deze paradoxe boven alle paradoxen te bewijzen, beroept hij zich op het gezegde van JESUS tegen PETRUS: « *die het zwaard trekken zullen door het zwaard vergaan.* » Hoel in het oogeblik, dat eene bende met zwaarden en stokken gewapend, JESUS wil gevangen nemen, trekt PETRUS zijn zwaard en houdt alleen op de gehele bende in, om zijnen meester te verdedigen. Deze verbiedt hem dit roekeloos gedrag, door hem te doen opmerken dat hier aan geene verdediging te denken is, en dat wie deze wilde beproeven, hier in den dood zoude loopen; dat wie van zijne leerlingen hier het zwaard trok, door het zwaard der bende zouden moeten omkomen: En deze waarschuwing zal een bewijs zijn, dat « de zachte Christelijke leer de wettigheid van de doodstraf, ten onduubelzinnigste erkent. » Ondertusschen noch van doodstraf spreekt JESUS, noch van wettigheid derzelve, en nog veel minder van de erkenning, en allermint van onduubelzinnige erkenning derzelve. Ja! al ware het ook, dat men mogte meenen, dat JESUS woorden eenen anderen zin hadden en te kennen gaven, dat het bieden van gewapenden tegenstand zoude worden gestraft als oproer tegen de overheid; zoo sprak JESUS dan nog slechts van het gene, volgens toen bestaande gebruik of wet, gebeuren zou; maar geenszins van het gene, naar zijn oordeel, wettig was: en wij wagen het, PHILODIKUS de taak op te dragen, om te beproeven, zelfs bij de vijftigste gevolgtrekking, uit deze woorden af te leiden, wat hij nu gezegd heeft, dat door dezelfde werd uitgedrukt; vermits hij van dezelfde niets had begrepen.

3. Even ongelukkig is hier het beroep op het gezegde van PAULUS: « *De overheid draagt het zwaard niet te vergeefs.* » Men ziet, door het bijbrengen van dit gezegde, ten bewijze, dat de Christelijke leer de doodstraf wettigt, dat PHILODIKUS meenen moet, dat de Apostel hier door zwaard heeft gedacht aan het zwaard van den beut; en dat hij, zeggende, dat de overheid dat beulen zwaard draagt niet te vergeefs, wil zeggen, dat zij gewettigd is, om er de overtreders der wet, het hoofd mede af te slaan! — Wij wagen niets door de verzekering, dat de Apostel er niet aan gedacht heeft. De Apostel waarschuwt tegen alle soort van wangedrag; ook zulk, hetwelk niet met den dood werd gestraft, en om van dat alles af te schrikken zegt hij, dat de overheid het zwaard (dat is de magt om te straffen, en waar van het zwaard het symbolum is) niet te vergeefs draagt (dat is, zeker hare magt, om te straffen zoude doen werken). De Apostel dus spreekt niet eens uitluitend van de doodstraf, en van wettigheid of onwettigheid derzelve rept hij geen woord. Hij spreekt alleen van hetgene de overheid, bij overtredding, doen zou; maar geenszins van de wettigheid dier daad. En, waar de Apostel niet eens bepaaldelijk van de doodstraf spreekt, en van hare wettigheid althans geen woord rept, daar zal hij het bewijs gegeven hebben, dat « de Christelijke leer de doodstraf wettigt!!! *Difficile est satyam non scribere.*

4. Hij meent en houdt staande, dat het niet mogelijk zoude zijn, gevangenissen te bouwen, uit welke de ontsnapping onmogelijk zoude zijn. En om dit te bewijzen beroept hij zich op voorbeelden van ontsnappingen van welke men gedurig hoort. — Zeker bewijzen die ontsnappingen, dat de inrichtingen onzer gevangenhuizen ten deze beter konden zijn en de vigilantie bij de oppassers dikwerf niet boven alle berisping is; maar het komt ons voor eene zonderlinge manier van redeneren te zijn; omdat ik de misdadigers niet altijd goed bewaren kan, is het beter dezelve, op te knopen of te onthoofden: en daarop komt toch zijne redenering plat weg neder. Hier is die redenering misschien meer dan ooit getoond en leidt tot gevolgen, om welke PHILODIKUS al weder niet heeft gedacht, en die echter onvermijdelijk voor hem worden, zoo hij consequent wil zijn. Het zijn namelijk niet enkel, volgens de bestaande wetten doodschuldige misdadigers, die voor de maatschappij gevaarlijk zijn. Neen! onze gevangenissen bevatten een aantal misdadigers, die mindere straf hebben beloopt, en echter voor de maatschappij niet minder gevaarlijk zijn. Zoodanige waren de gevangenen, die onlangs te Vilvoorden plan tot brandstichting maakten (en op welchen PHILODIKUS zich dus regt ongelukkig beroept). Als wij nu consequent willen voortredeneren op de wijze, waarop hij redeneert, zoo had men, (daar men toch deze booswichten niet zoo kan bewaren, dat het ontsnappen onmogelijk wordt, en daar die ontsnapping voor de maatschappij de geduchtste gevolgen kan hebben) beter gedaan met ze maar allen op te hangen; als wanneer zeker de maatschappij nooit meer door hen gekweld zoude worden! — Dergelijk rasonnement is thans te ongepast, daar men werkelijk, als men maar wil, tot stand kan brengen, wat PHILODIKUS dacht, niet mogelijk te zijn; namelijk: gevangenissen, uit welke het onmogelijk is, te ontsnappen. Hij zie, om er zich van te overtuigen, eens ter leen te krijgen het boek van den heer DUPETIAUX, *de la peine de mort* en leze daar bl. 35—37 het plan eener gevangenis van den heer BENTHAM, en ik houde mij verzekerd, dat hij, na dat gelezen, en overdacht, te hebben, zal eindigen met te zeggen, dat de gevangenissen uitgevonden is, waaruit men niet ontsnappen kan. En zoo dit het geval wordt, zoo zal hij slechts een klein stapje meer van ons verwijderd zijn, want hij zegt, met zoo vele woorden, dat « zoo men de gevangenissen zoo Rijk bouwen, dat alle ontsnapping onmogelijk ware, hij misschien de doodstraf niet voor onmisbaar noodzakelijk zoude houden. » — Nu: zoo kan men bouwen — wat zal PHILODIKUS terughouden, om zijn stelsel op te geven?

6. De vijfde proeven, dus verre bijgebracht, vertoonen alleen ongerijmdheid en doen lagchen. De zesde, welke hier volgen zal, is geschikt om droefheid te verwekken bij elk, die de verbeterbaarheid ook van den laagstgevoelenden natuurgenoot geloofd en hoopt. Wij hebben hier het oog op de halstarrigheid, met welke PHILODIKUS geloof aan dezelve blijft weigeren, onbekend, zoo het schijnt, met alle die daadzaken, welke het tegendeel van zijn gezegde leeren, en die vooral in menigte worden opgeleverd door het tijdvak, in hetwelk men heeft begonnen van de zedelijke verbetering der gevangenen opzettelijk werk te maken. Naauwlijks geloof men zijne oogen, wanneer men hier moet lezen, dat, zoo de opsluiting, tot welke men, bij voorbeeld, een moordenaar of brandstichter zoude willen veroordeelen, na eenige voorgaande schavotstraf, als ten toon stelling en brandmerk, zulk een misdadiger dan toch daardoor verliest het « weinige gevoel van eer, hetwelk hem nog overig was, en dat bij hem, « wie dit verloren heeft geene kans tot verbetering over is; dat (NB. « NB.) de infamerende straf ook infamie in de ziel voortbrengt. » — Deze verzekering is weinig verhoopend voor eenens BRINGAR, NIESTRASZ, WARNINOK en die allen, die op hant voelbaar, en in vereeniging met

hen, aan de verbetering van gevangenen werken. Zij mogen de hand maar aftrekken van allen, die op het schdvoet geweest zijn; want hij de-zen heeft de infamerende straf infamie der ziel te wege gebragt: en wie zal die uitwischen? Het is zoo: men kan reeds van elders en ook in ons vaderland, proeyen biff brengen, die het tegendeel doen zien; maar dit is denkelijk schijn en bedrog; of misschien wel fraaijer opgeschikt dan de strengde waarheid gedooft? Zoo dient er de schrijver over te denken. Dit wij bekennen het, bedroeft ons. Zulke daadzaken moet niemant tegenspreken: en allerminst met eene magtspreuk, die de absurditeit zelve is; « infamerende straf werkt infamie der ziel! »!! Zoo vooral moet geen Christen spreken, wien de Apostel die liefde, als hoofdpligt predikt, welke geen kwaad denkt, en alle dingen geloofst en alle dingen hooft.

Voor ditmaal, stap ik van PHILODIKUS af, met hem de woorden toe te voegen van den Noorwegensch geleerde HARTBERG, aangehaald door DUCPETLAUX bl. 168: « Vous déclarez, comme si c'était en plaine connaissance de cause, que les criminels que vous voulez tuer sont incapables d'amendement: qu'elle est donc cette omniscience? qui vous a révélé les futurs contingents? Dieu vous a-t-il admis dans l'intimité de ses conseils? Connaissiez vous au juste, l'heure, l'instant où se réveillera la conscience d'un scélérat, ou, pour se sauver dans l'autre vie, il demandera sincèrement à Dieu et à la société, le pardon de ses crimes? Savez vous avec certitude si cet instant est plus éloigné que celui qui amenera sa mort naturelle? Vous reconnaissez la religion pour base de vos lois et de votre morale, enfin, vous êtes chrétien; et cependant, en abrégant violemment la vie d'un homme qu'arbitrairement vous déclarez incorrigible, non seulement vous détruisez son corps, mais, autant qu'il dépend de vous, vous perdez encore son ame! » (Het vervolg hierna.)

IETS, BETREKKELIJK DE ZEDELIJKE VERBETERING

DER GEVANGENEN

Aan de Redactie
In 't we betamfijke Courant van den 4. Maart, No. 28, dezes jaars, heb ik met een bijzonder genoeg gelezen het medegedeelde, omtrent de zedelijke verbetering der gevangenen, en erken met voller harte, dat het tot dat weldadig en echt menschlievend einde opgericht genootschap door het edel drietal stichters, onze ijverigste ondersteuning en hoogste belangstelling waardig is.

Behoeftigen te ondersteunen en den werkloozen bezigheid en daardoor onderhouden te verschaffen zijn uitoefeningen van weldadigheid, die de aangenaamste gewaarwordingen en de gelukkigste gevolgen doen ontstaan, zoo dat daardoor velen onzer ongelukkige natuurgenooten teruggehouden worden van en bewaard blijven voor misstappen en ondeugden, waarin zij anders door de behoefte gedrongen, zoo ligtelijk zouden hebben kunnen vervallen.

Veel hooger echter klimt, naar ons inzien, de waarde van ons christendom en echt gevoel van menscheit, wanneer ook onze werkelijk afgedwaalde en zelfs misdadig geworden natuurgenooten, niet alleen ons medelijden en onze ondersteuning, maar nog wel zedelijke verbetering en teregtbrenging, worden waardig geacht. Eigenwaan en verblinde hoogmoed op eigene deugden, doen ons zoo ligtelijk met verachting op gestruikelde en in ondeugd vervallene menschen nederzien, en althans hun, die door regterlijke magt tot eene ooterende straf of korte of langdurige gevangenis verwezen zijn, beschouwen, als voor altoos hunne aanspraak op eene wederkeering in den schoot der maatschappij te hebben verloren. Het is en echter verre van daan, dat zoodanige geveelens en denkwijzen met den echten geest van het Christendom bestaanbaar zijn. Oneindig veel zijn de oorzaken en gelegenheden, waardoor lotgevallen en wederwaardigheden in dit leven, den mensch tot dwalingen en misstappen kunnen doen vervallen, en den die eenigzins op billijke gronden te kunnen beoordeelen, zoude men dikwerf met de geheele levensgeschiedenis van zoodanigen eerst bekend moeten zijn, alvorens over dezelfde eenig besluitend, en veroordeelend oordeel te kunnen vellen. Wij zouden nu staat zijn, voorbeelden aan te halen, van ongelukkigen die ooterende straffen of gevangenschap hebben ondergaan, en, wegens de grondoorzaken hunner misdaden, veel meer ons diepste en gevoeligste medelijden, dan verachting en afschuw, verdienen.

Het kan dus voor elk gevoelig en edelkend hart, niet anders dan de aangenaamste gewaarwording te weeg brengen, dat het genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen, uit zoo vele achtingswaardige en menschlievende leden te zamengesteld, het heerlijk doeleinde zoekt te bereiken, om niet alleen de zedelijke toestand van ongelukkige gevangenen te verbeteren, maar ook hun weder het onschatbaar genot van burgerlijke vrijheid te doen genieten, en dat nog wel op eene wijze, dat zij, die zulks noodig hebben, gelegenheid ontvangen, om, door geheel vrij en ongedwongen arbeid, in hunne behoeften te kunnen voorzien, en dit geheel en al het gelukkigste genot van menscheit te kunnen deelachtig worden, wat maar immer kan worden uitgedacht.

Dens hooger gewigtige zaak blijft echter naar ons inzien over, om bij een blijvend onbesproken gedrag van den ontslagene, de verwekte zegeningen van het genootschap duurzaam te doen zijn. Zij is deze:

« Dat, immer, door andere medemenschen, met wien hij in betrekking, verkeerfng of in eenige aanraking komt, hem eenig verwijt over vroeger begane dwaaling gedaan worde, dat hij door ontvangen straf en vrijlating, en althans door zijn voortaan onbesproken gedrag, geheel als met de burgerlijke maatschappij verbonden zijnde, ook ongedeeld die rust en dat geluk bestendig lijve genieten, waarop hij in de onderlinge verkeerfng onder ons menschen, de billijkste aanspraak verkregen heeft, en die ook de eenige en zekerste waarborg voor hem zijn zal, van de bestendigheid en verdere toeneming zijner zedelijke verbetering. Immers, hoe zeer een tegenovergesteld gedrag zijner medemenschen, hem op nieuw ongelukkig maken, en voor altoos in eenen nieuwen rampvollen toestand zoude kunnen storten, kan de volgende ware gebeurtenis toonen.»

Eene zekere DELEGUE, na gedurende veertien jaren in Frankrijk de straf van dwangarbeid te hebben ondergaan, had zich ter woon nedergezet in de gemeente van Chabris. Gedurende zijne gevangenschap, had hij door zijn aanhoudend goed gedrag zich de toegenegenheid en bijzondere gunst weten waardig te maken van eene der opperste bevelhebbers van de haven van Rochefort, die hem in zijne dienst nam. Na verloop van tijd had hij door zuiverheid en oppassenheid eene somme gelds bijeen verzameld, waardoor hij in staat was gekomen, eigenaar te worden van een klein stukje gronds, met eene daarbij passende woning. Sedert zijn terugkeer in de maatschappij, voerde hij een steeds volkomen onbesproken gedrag; met een werkman te zamen levende, behouwde hij in stille rust en vrede den grond welke hem toebehoorde. Het duurde echter niet lang of men werd gewaar, dat hij afkomstig was van de gemeente Monestou-sur-Cher, en tot de galeijen was verwezen geweest. Van stonden af aan dat men dit te weten was gekomen; werd hij van een ieder verlaten. Kwam hij op de markt, men zag hem met verachting aan, en liet hem alleen. Kwam hij des Zondags in de kerk om de mis bij te wonen, zijne naburen plaatsten zich op eenen afstand van hem, en niemand wilde zich naast hem voegen. Niemand wilde voor hem werken; niemand wilde hem dienen; hij bleef dus geheel aan zich zelve overgelaten, en werd

op allerhande wijzen met verachting behandeld. Wat bleef hem in zulk een toestand overig? Op zijn gedrag had men niets te zeggen, niemand konde hem iets het minste ten laste leggen. Hij vervulde alle de pligten van burger en van Christen, en niettegenstaande dit alles verwijderde zich een ieder van hem. Wat baat, het mij, zegt hij bij zich zelve, dat ik als een braaf mensch en onbesproken leve, men behandelt mij immers als of ik een tegenovergesteld gedrag voerde. Eindelijk, — zijn besluit is genomen. — Hij zal wederkeeren tot de galeijen; daar, zal men ten minste, zijn gedrag weten te waardeeren, en niemand zich verontwaardigd achten met hem te verkeeren. Op eenen morgen, voor het aanbreken van den dag, gaat hij naar het huis van een zijner bureu, opent de hofdeur, breekt het hoenderhok open en steelt daaruit een kalkoen. Hij gaat naar huis, plukt de kalkoen, en hangt de veeren voor zijn deur openlijk ten toon. Weldra ontwaakt de bestolen eigenaar; deze ontdekkende dat er eene braak aan zijn hoenderhok gedaan was, geeft daarvan kennis aan het gerecht, die er dadelijk op uit ging om den dader op te sporen. DELEGUE is zonder tegenspraak de eerste die in verdenking valt, de daad gepleegd te hebben. Men ziet aan zijne deur de veeren hangen, en de eigenaar herkent die van zijn kalkoen te zijn. De maire der gemeente ondervraagt hem, en terstond toont hem de beschuldigde de geplukte kalkoen, en bekent, dat hij die, door braak, uit het hoenderhok van zijnen buurman gestolen had. Voor het hof van assises gebragt, belijdt DELEGUE zijne misdaad, en geeft in een' geschreven pleidooi, alle de omstandigheden en oorzaken op, die hem tot het plegen derzelve vervoerd hadden. Het hof veroordeelt hem op nieuw tot de galeijen, en het is daar, waar nog ten huidige dage, de ongelukkige DELEGUE, in stille onderwerping, zich het droevig en rampzalig lot getroost, hetgeen hij aan wrede, onmenschlievende natuurgenooten te danken heeft.

EEN VRIEND DER ONGELUKKIGEN.

VRAGEN VOOR DE STAATS-COURANT.

Daar de Nederlandsche Staats-Courant een redenerend dagblad bij uitstek is geworden, kan het niet ongepast worden geoordeeld, dat haar eenige vragen ter beantwoording worden voorgesteld. Wij nemen de vrijheid zulks bij deze te doen. Zij gelieve de natie eens in te lichten omtrent de volgende punten:

1.) Strookt het met artikel 155 der grondwet, volgens hetwelk de plaatselijke besturen de vrije beschikking over hunne huishoudelijke belangen hebben, dat zij gedwongen worden zich de Nederlandsche Staats-Courant aan te schaffen?

2.) Strookt het met artikel 197 der grondwet, volgens hetwelk geen belastingen ten behoeve van 'slands kas kunnen worden geheven, dan uit kracht van eene wet, dat de Rijks tollon op de wegen door het ministerie naar willekeur worden veranderd en verhoogd?

Een Ingenieur van Riga heeft het ontzaggelijk ontwerp gevormd om gansch Moskow door eene enkele reverbere te verlichten. Onder eene koperen verzilverde plaat van 60 voet omtrek, heeft hij 600 huizen van gaslicht geplaatst, en den geheelen toestel met een vastgebonden lichtbol boven de stad in de lucht opgehangen, waarna hij het gas met eene elektrieke vonk, langs een dubbeld koperdraad, heeft aangevoerd. De toevloed van menschen was verbazend groot.

— Te Pasquaro, eene stad met 6000 inwoners niet verre van Valladolid, (*) is op den 10. November, tijdens de verbanning der Oud-Spanjaarden, een mannik, zijnde een Spanjaard van geboorte, die op de markt eene predikatie hield, en de vervolgers der Oud-Spanjaarden met de eenwige verdoemenis dreigde; door Tarascos-Indianen dood gesteenigd. Een Tarasco gebod hem eerst stil te zwijgen, met de woorden: Domoor! Eeuwen lang hebt gij ons met uw onzin om den smij geleid. Nu is de tijd gekomen dat gij zwijgen en lijden, en wij spreken en handelen moeten. De monnik nam een steen op en smeed naar den Indiaan, doch dit was het teeken tot eene algemeene volkswopde, waaraan de monnik weldra het slagtoffer werd.

Uit het Diario Fluminense.

(*) Valladolid is de hoofdstad van den Staat Michoacan, 25 Duitsehe mijlen west van Mexico.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 30. Maart, 1486 had de ontdekking plaats der Kaap de Goede Hoop.

Den 30. dito 1689 hield men hier te lande eenen plegtigen dankdag over de verheffing van Prins WILHEM III. tot Koning van Engeland.

Den 30. dito 1763 werd A. D. CHAUDET, beeldhouwer, te Parijs geboren.

Den 30. dito 1814 werd het Fransche leger, na eenige voorafgegane hevige gevechten, bij Meaux totaal geslagen, en Parijs, door hetzelfde, bij verdrag ontruimd.

Den 31. dito 1761 had er eene aardbeving in de Nederlanden plaats.

Den 31. dito 1805 werd NAPOLEON als Koning van Italië en de Gualpynsche Republiek geproclameerd.

Den 31. dito 1814 trokken de Keizer van Rusland, en de Koning van Pruisen, aan het hoofd hunner troepen, binnen Parijs.

Den 1. April 1605 werd LEO II. tot 234ste Paus benoemd.

Den 1. dito 1810 had de huwlijksvoltrekking plaats tusschen NAPOLEON en MARIA LOUISA van Oostenrijk.

Den 1. dito 1814 werd LOBEWYX XVIII. te Parijs door het provisioneel gouvernement, tot Koning van Frankrijk geproclameerd.

ARNHEM, den 1. April.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

Den 31. Maart 3 El 0 Palm 0 Duim; gewassen o. D. gevallen 10 D.

Den 1. April 2 El 9 Palm 5 Duim; gewassen o. D. gevallen 5 D.

Heden verlost mijnne geliefde Echtgenote E.M.L.I.E
ADELAIDE WEERTS, woorspoedig van eene
welgeschapene DOCHTER.

ARNHEM,

H. CRAMER.

den 24. Maart 1828.

Heden beviel woorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER,
JEANNE JUDITH PENNING, geliefde
Echtgenote van

ARNHEM,

Mr. J. W. SCHIFF.

den 26. Maart 1828.

HAGE, den 28. Maart 1828. Heden beviel zeer woorspoedig
van eene welgeschapene DOCHTER, de Hoog Wel Geboren Vrou-
we Baronnesse VAN AYLVA VAN PALLANDT
geb. VAN SCHELTINGA.

Heden beviel van eenen welgeschapen ZON, C. H. MANN;
geliefde Huisvrouw van

ARNHEM,

J. NYHOFF.

den 30. Maart

1828.

Heden avond, omstreeks half negen ure, trof ons de laste
voorzien slaag, daar het den Almachtigen behaagde onzen waer-
den Vader **C. J. G. DIBBETS**, gekwalificeerd
Kollekteur der Koninklijke Nederlandsche Lotery, in den ou-
derdom van ruim 53 jaren, na een lang en smartelijk lijden, dit
tijdelijke met het Eeuwige te doen verwisselen.
De troostvolle hoop op een zalig wederzien kan alleen onze regt-
matige droefheid lenigen.

ARNHEM, den 25. Maart 1828.
G. J. DIBBETS,
Mede namens mijn Broeder en Zuster.

Acht dagen geleden werd ik getroffen door het verlies van mijn
jongste Dochtertje, doch heden treft mij zwaarder slaag, door
het overliden van mijne geliefde Echtgenote **WILHELMINA GHADE VAN DER WIEL**, aan eene
hirstkwaal, in den jeugdigen leeftijd van nog geen 26 jaren,
mij nalatende een kind, te jong om haar verlies te beseffen.

ARNHEM, den 26. Maart 1827.
P. HEYSINK.

ROTTERDAM, den 27. Maart 1828. Heden overleed allier, in
den ouderdom van bijna 75 jaren, de Wel Edel Geboren Vrouwe
ANNA ELIZABETH HOFFMAN,
Echtgenote van den Hoog Edel Gestrengen Heer **SAMUEL VAN HOOGSTRAATEN**.

ROTERDAM, den 27. Maart 1828. Heden overleed allier, in
den ouderdom van bijna 75 jaren, de Wel Edel Geboren Vrouwe
ANNA ELIZABETH HOFFMAN,
Echtgenote van den Hoog Edel Gestrengen Heer **SAMUEL VAN HOOGSTRAATEN**.

§ De **ADMINISTRATEUR** voor den **WATERSTAAT**,
Verwittigt het Publiek, dat de Passage langs den Grooten
Weg der 1ste klasse, No. 5, tusschen Utrecht en
Bodegraven, te rekenen van den eersten April aanstaande, zal worden afgesloten.
Gravenhage, den 15. Maart 1828.
(get.) **E. WYK**.
Men is voornemens om, ten overstaan van den te **Arnhem** residerenden Notaris Mr. **G. VAN ECK**, op
Woensdag den 9. April 1828, des avonds ten zes ure, aan
het huis van Mevrouw de Weduwe **PEPPIE EN HAUFER**, in het Egeement het **Zwijnschoofd**, te **Arnhem**, bij inzet,
en veertien dagen daarna, zijnde Woensdag den 23. daaraanvolgende,
ter zelve uur en plaats, bij toelag te verkoopen:
Een **HUIS** en **E.R.F.** staande en gelegen te **Arnhem**,
aan de **St. Janspoort**, wijk No. 246, van ouds genaamd **St. Catharijnen Doelen**, hebbende eene **OPEN PLAA TS**
en schoon uitzigt op de Buitensingel en het Landgoed **Sansbeek**,
bewoond door den Eigenaar **J. WYENHUIS**.
Een **HUIS** en **E.R.F.** naast het eerste perceel, uit-
komende aan de Oude Gang van voormelde **Doelen**, bij de week
verhuurd aan den Wachmeester **BAKKER**.
Beide percelen kunnen met den eersten Mei dezès jaars aanvaard worden, en zullen ook in massa worden geveld.

Ten aanzien der Konditien kan men onderrigt
bekomen telt Kantore van genoemden Notaris in
de **Bukkerstraat** te **Arnhem**, acht dagen voor
den inlaat en vervolgens.
MORDELIENSYNDICAT
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN
Resort.

Ten overstaan van de daartoe bevoegde leden uit het Plaatselijk Be-
stand zal op **Woensdag den 16. April 1828** en zoo noodig volgende da-
gen, te **Kilten** worden overgegaan tot den openbaren verkoop van
DOMEIN GOEDEREN, tot het Kantoor te **Culenburg**
behorende, en waarvan de omschrijving is vervat in den Catalogus,
die daarvan ten Kantore voormeld, alsmede bij de Ontvangers der Do-
meinen in alle de hoofdstaatsen van 's Rijks provincien, voor den prijs
van 50 Centen te bekomen is.

§ Op **Dingsdag den 8. April 1828**, des voormiddags om elf
uren, te **Zutphen**, in het Koetshuis van den Heer Pre-
dikant **J. J. VAN VOORST**, in de **Bakkerstraat**
aldaar, zal door het Ministerie des Notaris **Mr. J. J. SCHLUIT-
ER**, in het openbaar worden verkocht twee **KOETS-
PAARDEN**, eene **KOETS COUPE**, een **CALLECHE**
met voor- en Achterkap, achterop voorzien van een Reis Koffer, een
POURCON voor een en twee Paarden, een **CHAPIS** me-
de voor een en twee Paarden, een **KIETREBOE** voor zes
Personen, een **BOERENWAGEN** met Huif, onderscher-
de **PAARDENLUIGEN** en **STAELGEREED-
SCHAPPEN**.

§ Te **Zutphen** zal, in het **Zwijnschoofd**, op **Dingsdag den 15.**
April 1828, des middags ten 3 ure, bij inzet, en op
den 30. daarna bij finale toewijzing, verkocht worden een
zeer hecht, en daar omlangs daaraan gedate Verfirming, nog meer
verfraaid **HUIS**, in de **Hallestraat** aldaar, (naast dat van den
Heer Burgemeester **SWAUKING**) voorzien van vier **BENEF-
DEN** en zeven **BOVENKAMERS** (waarvan zes Behan-
gen en zeven Geslopeden en Gestukadoord) voorts **DRENTS-
BODENKAMERS**, twee **KEUKENS**, ruime
KELDER, dubbele **ZOLDER**, eenen fraaijen ruimen
TUIN achter hetzelfde Huis, aanvaard kundende worden op 1. No-
vember 1828, te bevragen de **Conditien** bij den Heer Notaris
SCHLUITER.

§ Op den derden April aanstaande, voormiddags ten 10 ure,
zal men, ter Amts-Kamers te **Ense**, publiek aanbesteden:
het **LEVEREN** en **LEGGEN** of **HER-
STELLEN**, van vier **AMBTS-BRUGGEN**, volgens
Conditien, aan dezelve Amts Kamer ter lezing liggende.

§ Op een aangenaam dorp in **Gelderland**, wordt tegen eenen
matigen huurprijs, met Mei of November aanstaande, een
fatsoenlijk **BOERGERHUIS**, waargachter eenen
goeden **TUIN** met **VRUCHTBOOMEN**, gelegen is,
ter huur aangeboden. Franco brieven, onder letter Y, bij den Boek-
handelaar **H. C. A. THIEME**, te **Zutphen**.

§ Eene **DAME** verlangt bij fatsoenlike lieden, in eene
stille huishouding, in een enigzins afgelegen, aangenaam
met Wandelingen omgeven, Oord, hetzij in **Gelderland**,
in de omstreken van **Utrecht** of **Kref**, gedurende de Zomermaanden,
in te wonen, met de kost en bediening. Hierop reflecterende,
sere men zich, met opgave van prijs en gelegenheid, enz., met vrucht-
vrije brieven, onder letter N, bij den Boekverkoop J. **SCHIER-
BEEK**, te **Leeuwarden**.

Tegen primo Mei 1828 wordt ter **VERHUURING**
aangeboden: Een aangenaam **BUITENVER-
BLYF**, aan den Straatweg, tusschen **Zutphen** en **Ar-
nhem**, in de nabijheid van het dorp **Brummen**, geheel vrij van over-
strooming, met daarbij zich bevindende **TUINEN**, waarin
exquise **VRUCHTBOOMEN**, als ook, des verkiezende
S TALLING voor 2 Paarden. — Informatien zijn te bekomen bij
den Boekverkoop **P. C. OEFFELMANN**, te **Zutphen**.
Brieven franko.

NEDERLANDSCHE
STOOMBOOT-MAATSCHAPPY.
De vaart der Stoombooten voor de maand April tusschen **Rotterdam**,
Nijmegen en **Keulen**, is veranderd en bepaald als volgt:
Van **Rotterdam** naar **Nijmegen**:
Den 1, 4, 6, 10, 11, 15, 17, 20, 23, 25 en 27 April,
des morgens ten 8 ure, en
Den 19 en 26 April des morgens ten 4 ure.
Van **Nijmegen** naar **Keulen**:
Den 2, 5, 7, 11, 12, 16, 18, 21, 23, 26 en 28 April,
des morgens ten 4 ure, en
Den 19 en 26 April, des namiddags ten 2 ure.
Van **Nijmegen** naar **Rotterdam**:
Den 3, 14, 16, 30 April en 1 Mei, des morgens ten 10 ure,
Den 5, 19, 21 en 24 April, des morgens ten 4 ure.
Den 9, 10 en 26 April, des morgens ten 6 ure.
Den 21 en 28 April, des namiddags ten 3 ure.
Van **Rotterdam** naar **Arnhem**:
Den 16 April des morgens ten 8 ure.
Van **Arnhem** naar **Rotterdam**:
Den 17 April, des morgens ten 10 ure.

Van **Rotterdam** op **Antwerpen** en vice versa, vaart alle dagen een
Stoomboot, zoo als bij Biljetten is bekend gemaakt. — Informatien zijn
te bekomen bij de Agenten der genoemde Maatschappij, de Heeren
VAALEMAN en **TRIEBELS** te **Nijmegen**, en den
Heer **G. H. MOLL**, te **Arnhem**.

STOOMVAART TUSSEN AMSTERDAM, HARDERWYK
EN KAMPEN.
Op **Maandag den 31. Maart 1828** zal deze Vaart wederom worden ge-
opend, en eene Stoomboot regulier vertrekken, iederen **Maandag**,
Woensdag en **Vrijdag**, des ochtends ten 8 ure van **Amsterdam**, en
Dingsdag, **Donderdag** en **Zaterdag** des ochtends ten negen ure van
Kampen.
Bij aankomst, zoo wel te **Harderwyk** als **Kampen**, zullen geschikte
Rijtuigen gereed staan, om de Passagiers, des verkiezende, naar **Den-**
venter en **Zwolle** te brengen.

De **VRACHTPRIJZEN** voor **PASSAGIERS** ZYJN:
Van **Amsterdam** naar Van **Kampen** naar:
Paviljoen { **Harderwyk** f 4.50, **Harderwyk** f 4.50,
 { **Kampen** - 6.50, **Amsterdam** - 6.50,
2. Kajuit { **Harderwyk** - 3.50, **Harderwyk** - 3.50,
 { **Kampen** - 5.00, **Amsterdam** - 5.00,
3. Kajuit { **Harderwyk** - 2.50, **Harderwyk** - 2.50,
 { **Kampen** - 3.50, **Amsterdam** - 3.50.

De **Passagiers** worden verzocht een kwartier voor het vertrek
zich bij de respectieve Commissarissen te willen doen inschrijven.
Informatien zijn te bekomen te **Amsterdam** bij de Directie te **Har-
derwyk** bij **GELDERMAN**, en te **Kampen** bij **Rijker
TER NOOMEN MEINDERTZ**.

§ § § **Rij Beshuit van Z. M. in dato 31. Maart 1828**
GROOTE VERLOTING TE KATHE,
In het Koninkrijk **Beijeren**. Ten bedrage van **Ned. Cour.**
f 422,039, waarvan een geheel origineel lot kost f 10,75 **Ned. Cour.**
Deze zoo bekende voordelige Verloting, verdient de voorkeur boven
alle de plaats gehad hebbende van dien aard, zoo om dat het aantal
Aandelen waart uit dezelve bestaat, als om den aanzienliken prijs
welke bovendien om dezelfs alleraangenaamste ligging en jaarslijksche
rijke opbrengst, den gelukkigen winnaar de benydenwaardigste bezitting
opveelt.
Zij bevat 1048 prijzen, waarvan de hoofdprijs de waarde bedraagt
van 1000 **Ned. Cour.** f 380,000. — De overige Geldprijsen zijn van **Ned.**
Cour. f 10,000, f 3000, f 2500, f 1500, f 1000, f 500, f 350, f 100,
f 50 en 200 dalende tot f 10, te zamen makende een bedrag van
f 422,039 **Ned. Cour.**
De Trekking zal in het openbaar plaats hebben den 31. Mei aanstaan-
de, ten overstaan van de Directie en het Hoog Gerecht van **Kattlenberg**
in **Beijeren**.

Diegenen welke Aandelen verkiezen te bekomen, verzoegen zich ten
tijde ten Kantore van de Ondergeteekenden, of bij andere Corresponden-
denten, de Geldprijsen kunnen na afloop der Trekking, als naar goed
woont, ten hunnen Kantore worden ontzagen.
Het plan, inhoudende de prijzen dezer Verloting, wordt met de
Teekening der Goedertien gratis bij de Aandelen uitgereikt. De
De lijsen der winnaars nummers zullen na de trekking ter inzage aan
de deelnemers worden gezonden.

Namens de Directie
L. DEUIZ en COMP.
St. Michielsplaats No. 574 te **Amsterdam**, op den **Dam No. 16**.
De Aandelen zal te bekomen bij den Heer **S. DE SINDERS**
LEBEN, te **Arnhem**, en ook verdere Heeren Correspondenten.

§ De **ERVEN THIERRY en C. MENSING & ZOON**, Boek-
verkoopers in **'s Hage**, geven uit en hebben alom verzonden:
ONDERWYS IN DE CHRISTELYKEN GODSDIENST, in **Kyasan**
en **Ahtwoorden** met uibreidende en ophelderende **aanmerkingen**.
Ten dienste der Leerlingen bij Katechisatie, en tot luun bijonder ge-
bruik, bij eighre verdere oefening en overdenking, door **J. C. LOMAN**,
Ev. Luth. Predikant in **'s Gravenhage**, in 8vo, prijs 75 Cent.

§ Aan den Welld. Achtb. Heer Burgemeester der **Stad Zutphen** is
door **H. C. A. THIEME**, aldaar, op den 26. Maart 1828 ter vertaling
in het Nederduitsch, verpand: **Römische Geschiede von B. G. Nie-**
buhr, 2. Ausg. **Berlin**, 1827. — **Das Leben und die Schule, vom Dal-**
Chr. Gottl. Bess, **Leipzig**, 1827.

Te ARNHEM, bij G. A. THIEME, Boekrukker.